

SMANJIMO, ODVOJIMO, RECIKLIRAJMO OTPAD I OČUVAJMO OKOLIŠ

Javna tribinu u sklopu poziva Općine Vela Luka za provođenje usluge „Informativno-obrazovnih aktivnosti“ u svezi gospodarenja otpadom na području Vele Luke i poticanje mjera odvojenog sakupljanja otpada

Općina Vela Luka

JAVNA TRIBINA ZA GRAĐANE VELE LUKE

30.12.2025.

organizira se sukladno Pozivu i provedenim aktivnostima Općine Vela Luka za provođenje usluge „Informativno-obrazovnih aktivnosti“ u svezi gospodarenja otpadom na području Vele Luke

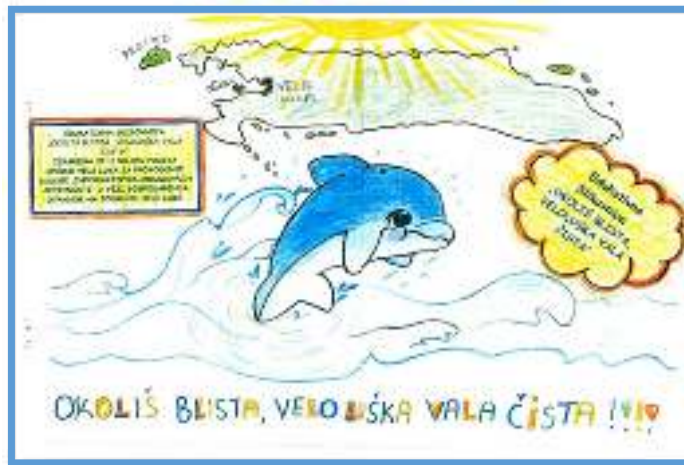
KLASA: 406-01/25-01/30, URBROJ: 2117-21-07/1-25-1, od 26.11.2025.

Javna tribina za građane provodi se temeljem članka 114. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21, 142/23) koju će putem interaktivne prezentacije i javne diskusije voditi stručnjak zaštite okoliša iz ovlaštene tvrtke A.D.V. Grupa d.o.o., Kaštel Novi.

Informativno-obrazovne aktivnost u vezi gospodarenja otpadom na području Općine Vela Luka imaju za cilj kontinuirano poticanje mjera odvojenog sakupljanja komunalnog otpada u svrhu zaštite svih sastavnica okoliša.

Poticanje mjera provodi se na više načina:

- *Edukativne radionice – vrtić*
- *Edukativne radionice - osnovna škola*
- *Edukativnu radionicu – srednja škola*
- *Edukativni materijali za djecu svih dobni uzrasta*
- *Informativni letak za građanstvo*
- *Javna tribina za građanstvo*
- *Objave putem medija*
- *Plakati i sl.*
- *Akcije čišćenja okoliša i sakupljanje otpada*

- Javna tribina za građane je prilagođena aktualnim temama vezanim za gospodarenje otpadom s naglaskom na smanjenje nastajanja otpada, odvajanjem i sortiranjem na mjestu nastanka i predajom otpada ovlaštenim sakupljačima otpada.
- Poseban naglasak je ukazati na problematiku nekontroliranog odbacivanja otpada u prirodu i onečišćenja otpadom voda, tla, zraka i mora.

SADRŽAJ PREZENTACIJE

- Pojmovi okoliša i bioraznolikosti otoka Korčule i Vele Luke; utjecaj čovjeka na bioraznolikost.
- Otpad/smeće – razlika; vrste otpada i gospodarenje otpadom
- Hijerarhija gospodarenja otpadom
- Mjere za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada
- Odvajanje i sortiranje otpada - gdje i kako
- Proces recikliranja i reciklažna dvorišta
- Biorazgradivi otpad i proces kompostiranja
- Centri za gospodarenje otpadom u RH
- Kružno gospodarenje otpadom i biootpad
- Utjecaj nekontroliranog odlaganja otpada na sastavnice okoliša
- Problematika morskog otpada

Zakonske regulative vezane za okoliš i prirodu

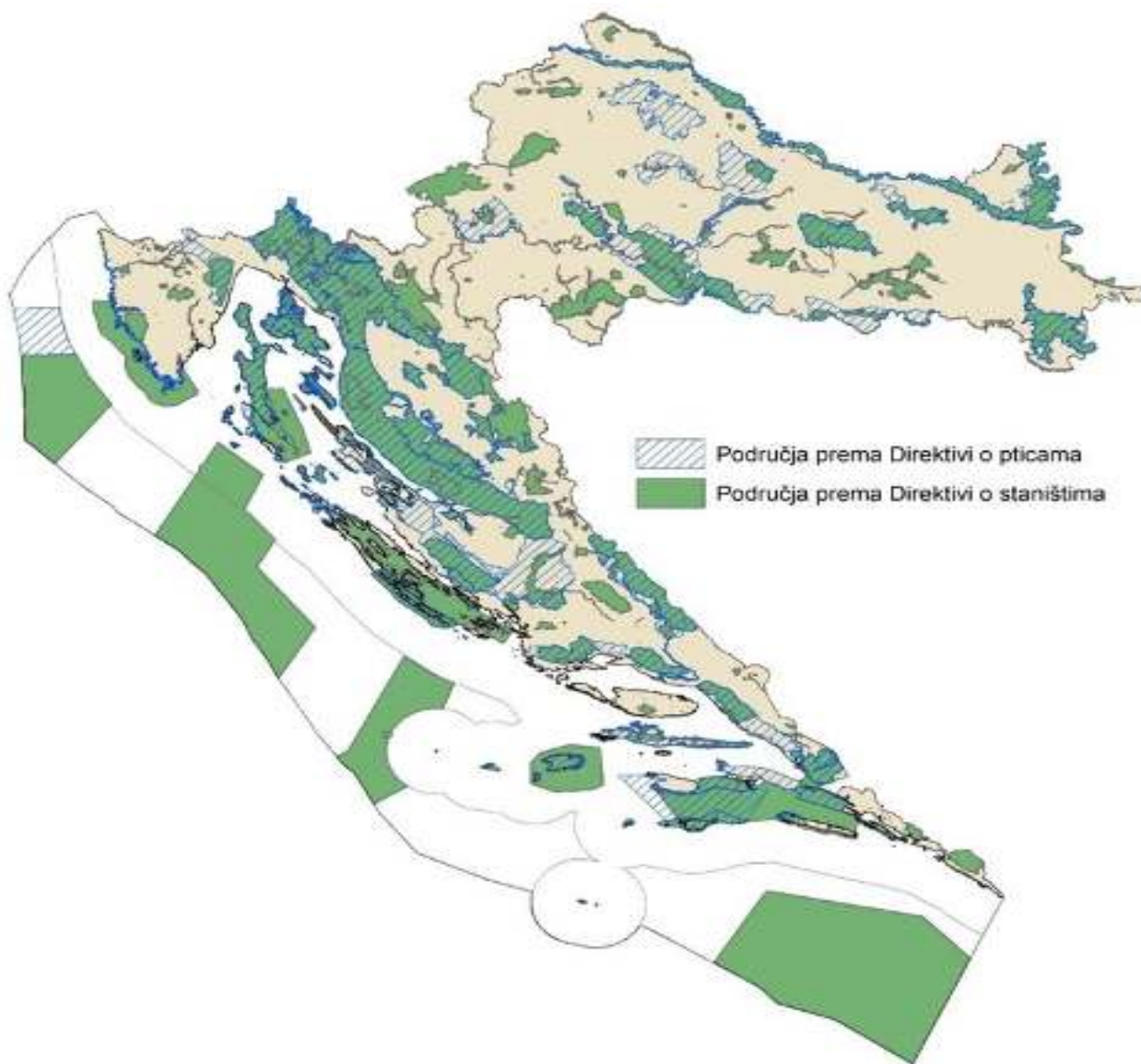
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18),
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23),
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16),
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
- Program financiranja ekološke mreže Natura 2000 (NN 54/22)
- Odluka o donošenju Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske (NN 097/2017),
- Odluka o donošenju Akcijskog programa Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem: Program mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske do 2027. (NN 50/2024).

Ekološka mreža Natura 2000 u Republici Hrvatskoj

Natura 2000 je ekološka mreža Europske unije koju čine prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju.

Ekološka mreža Republike Hrvatske obuhvaća 25.956 km² i pokriva 36,8 % kopnenog teritorija te 9,3 % mora pod nacionalnom jurisdikcijom (teritorijalno more i isključivi gospodarski pojas RH).

Osnovni način upravljanja područjem ekološke mreže je provođenje mjera očuvanja za ciljne vrste i stanišne tipove.

Natura 2000 nije samo mreža zaštićenih prirodnih rezervata. Njome se priznaje da ljudi i priroda najbolje funkcioniraju zajedno.

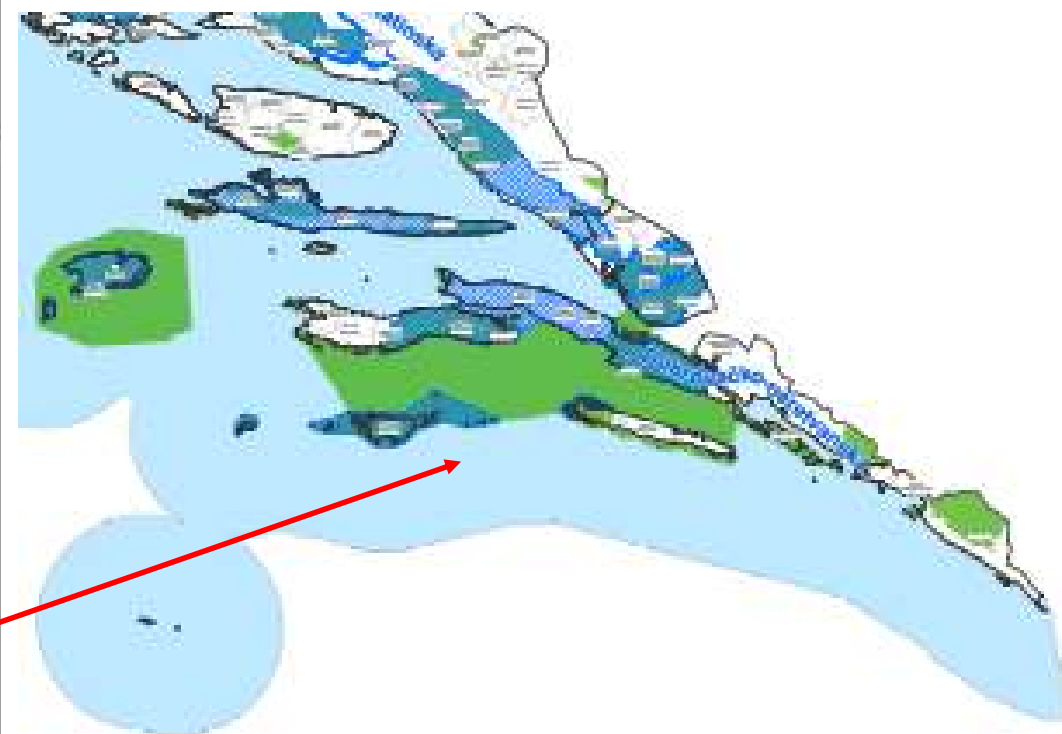
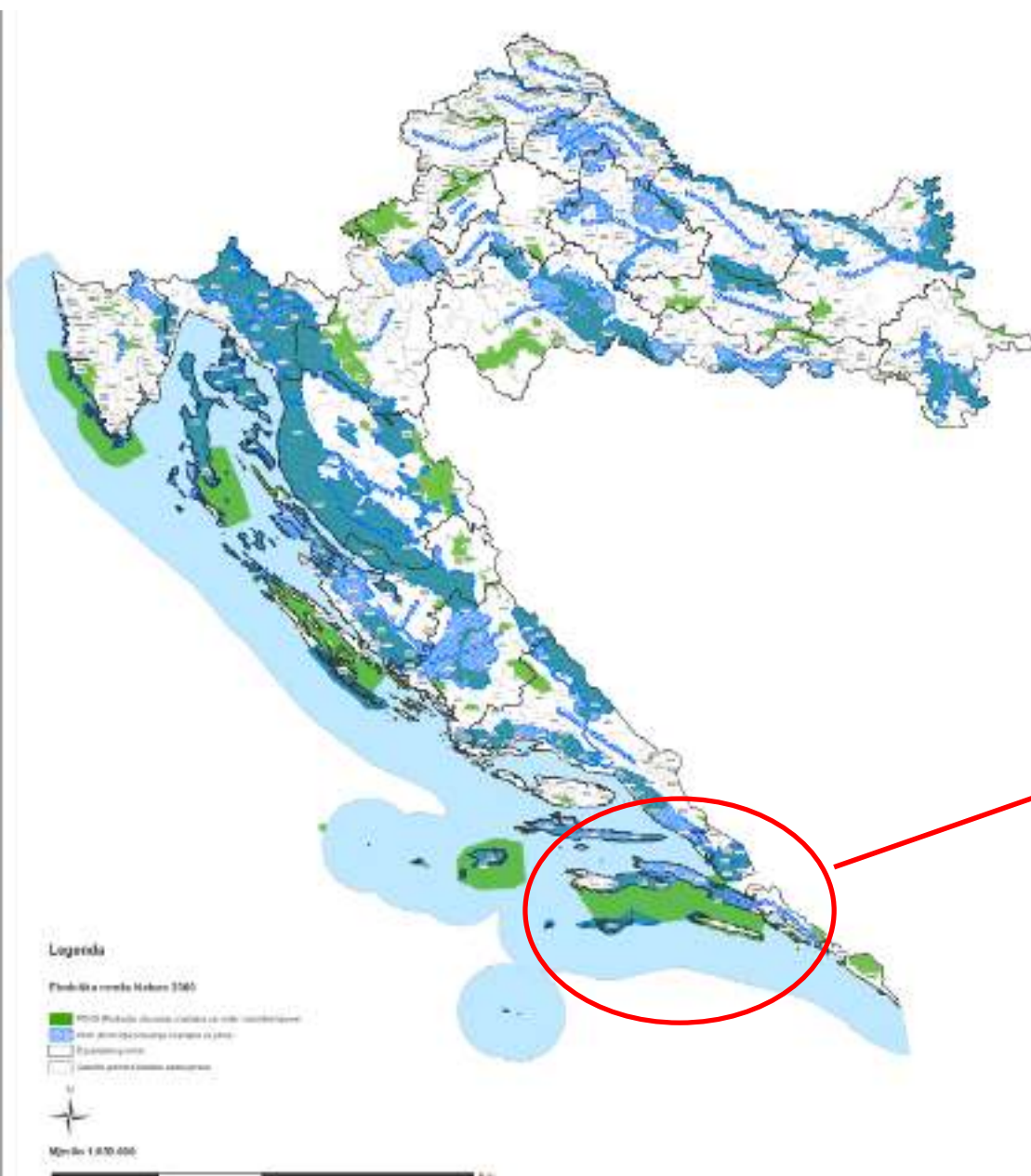
Njezin cilj nije isključiti gospodarske djelatnosti već osigurati njihovu sukladnost sa zaštitom vrijednih vrsta i staništa.

U svrhu upravljanja područjima ekološke mreže donesen je Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20) te Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže (NN 111/22).

GLAVNI CILJEVI U OKVIRU PODRUČJA NATURA 2000 SU SLJEDEĆI:

IZBJEGAVATI AKTIVNOSTI KOJIMA BI SE MOGLE ZNATNO OMETATI VRSTE ILI UGROZITI STANIŠTA ZA KOJA JE PODRUČJE STVORENO

PODUZETI POZITIVNE MJERE, AKO JE NUŽNO, ZA ODRŽAVANJE I OBNOVU TIH STANIŠTA I VRSTA RADI UNAPRJEĐENJA OČUVANJA.

POJMOVI: BIORAZNOLIKOSTOKOLIŠ

OKOLIŠ predstavlja sve ono što nas okružuje (životna sredina)

Izgrađeni okoliš

Prirodni okoliš

BIORAZNOLIKOST

Bioraznolikost ili biološka raznolikost predstavlja raznolikost živog svijeta na zemlji.

Međusobna povezanost svih carstava (biljno životinjsko, gljive, bakterije itd.) što je bitno radi očuvanja ravnoteže na planetu zemlji.

To su sva živa bića koja žive u određenoj biosferi bilo da žive u moru, rijekama, jezerima, na tlu ili u zraku.

BIORAZNOLIKOST (biološka raznolikost)

Ukupna raznolikost i povezanost svih živih organizama na Zemlji

Strategija EU-a za biološku raznolikost do 2030. „Vraćanje prirode u naše živote”

LJUDSKE AKTIVNOSTI - PRIJETNJA BIORAZNOLIKOSTI!

- Izumiranje vrsta
- Prenamjena zemljišta (krčenje šuma, intenzivna poljoprivreda, urbanizacija)
- Eksploatacija
- Zagađenje tla, vodnih tijela, zraka
- Klimatske promjene

ŠTO JE OKOLIŠ

- Ukupnost svih prirodnih i stvorenih vrijednosti, kojima svojim djelovanjem upravlja čovjek.
- Zaštita okoliša predmetom je zakonske regulative na **nacionalnoj** i **međunarodnoj** razini.
- **PRAVO NA ZDRAVI OKOLIŠ JEDNO JE OD TEMELJNIH LJUDSKIH PRAVA**

Okoliš možemo očuvati:

- **Smanjenjem** nastanka otpada
- **Sakupljanjem, razvrstavanjem i recikliranjem** otpada za ponovnu upotrebu
- **Štednjom** - vode, struje i goriva
- **Očuvanjem** - vode, mora, zraka
- **Brigom** za biljni i životinjski svijet

Okoliš možemo očuvati za sebe i za buduće generacije!!!!

- **Smanjenjem** nastanka otpada
- **Sakupljanjem, razvrstavanjem i recikliranjem** otpada za ponovnu upotrebu
- **Štednjom** - vode, struje i goriva
- **Očuvanjem** - vode, mora, zraka
- **Brigom** za biljni i životinjski svijet

ŠTO JE TO OTPAD

OTPAD

- Otpad - stvari koje nam više nisu potrebne.
- Otpad se može ponovno iskoristiti, popraviti ili reciklirati.

SMEĆE

- Smeće nastaje kada su različiti oblici otpadnih tvari/stvari nepovratno pomiješani.
- Smeće se ne može više nikako vratiti u nešto korisno te je samo po sebi iznimno štetno.

**Razlika između otpada i smeća je velika:
Otpad se može, prikladnim postupcima preraditi za novu uporabu.**

Biorazgradivi otpad

Glomazni otpad

Elektronički otpad

Komunalni otpad

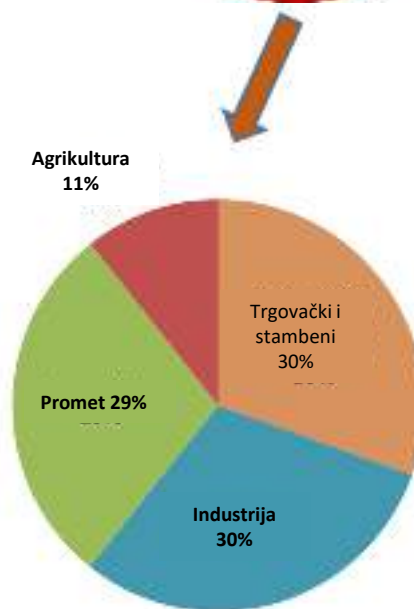

OTPAD

Otpad može biti kruti, tekući i plinoviti, a po svojstvima ga dijelimo na **inertni**, **neopasni** i **opasni**.

- Otpad je potrebno kategorizirati te pojedine vrste otpada određujemo prema **KATALOGU** otpada.
- Djelovanje otpada može uzrokovati emisije u vode, zrak i tlo koje kasnije utječu na okoliš i zdravlje ljudi te se zato smatra bitnim način na koji se tim otpadom **GOSPODARI**.

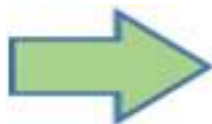
Prema mjestu nastanka otpad može biti **proizvodni** ili **komunalni**.

Zakonske regulative vezane otpad i gospodarenje otpadom

- Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/21, 142/23),
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 106/22, 138/24, 108/25),
- Pravilnik o odlagalištima otpada (NN 4/23),
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku (NN 137/23),
- Uredba o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi (NN 137/24),
- Pravilnik o gospodarenju posebnim kategorijama otpada u sustavu Fonda (NN 124/23)

NAČIN GOSPODARENJE OTPADOM

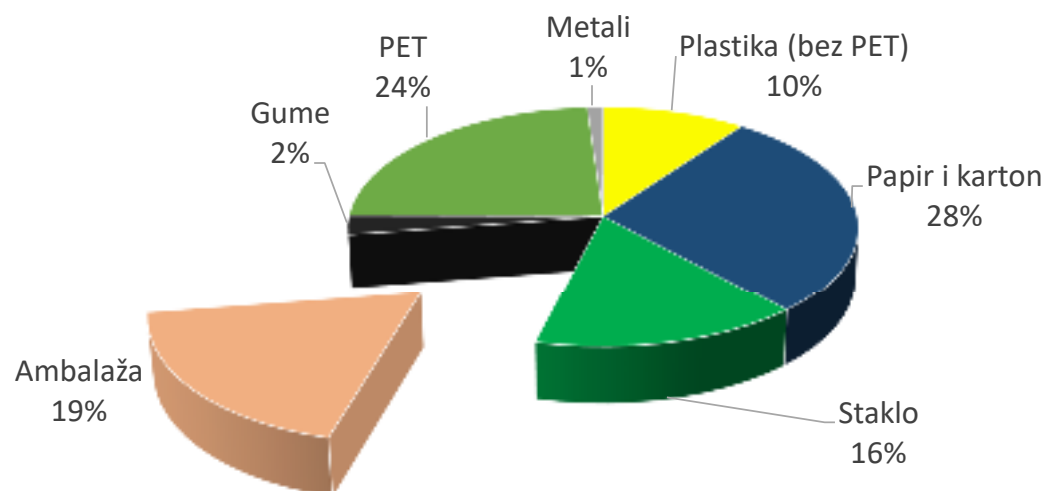
- Odvojeno sakupljanje otpada

- Odlagališta otpada
- Recikliranje i reciklažni centri – primarna reciklaža

Udio otpada kod odvojenog prikupljanja

HIJERARHIJA GOSPODARENJA OTPADOM

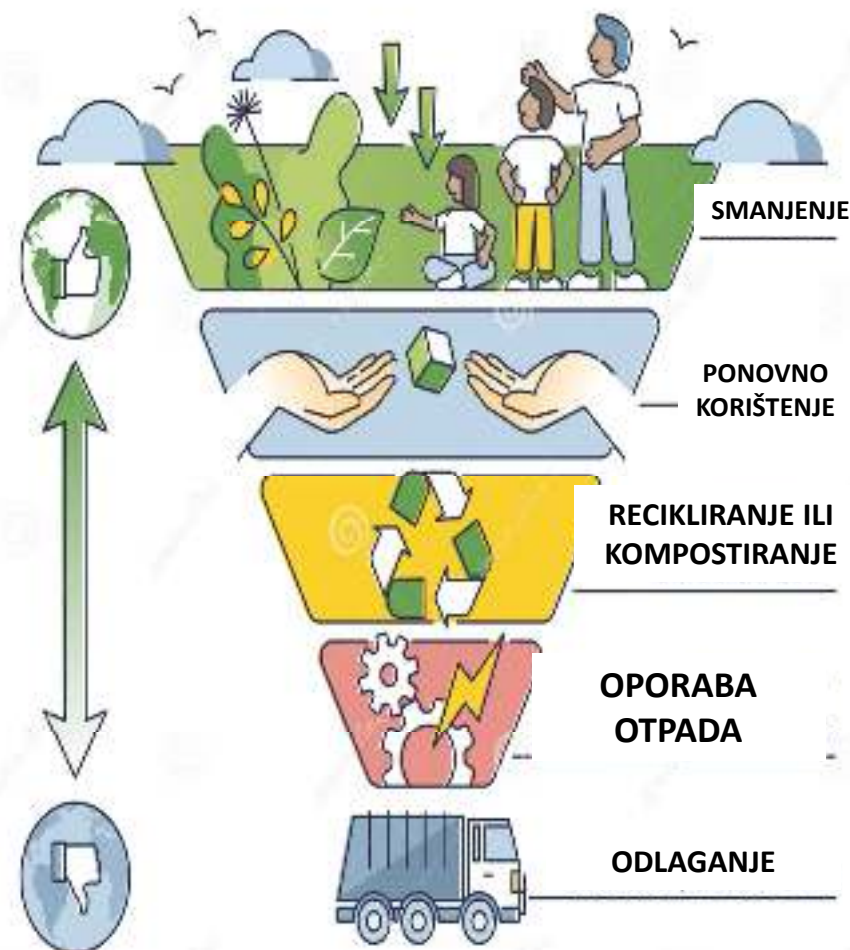
SMANJI količinu proizvedenog otpada koristeći mjere prevencije nastanka otpada

PONOVNO KORISTI materijale

RECIKLIRAJ materijale koji ne mogu biti ponovno upotrijebljeni

OPORABI tehnološkim postupcima

ODLOŽI – odlaganje otpada trebalo bi biti posljednja u nizu mjera gospodarenja otpadom i najmanje zastupljena

SMANJI KOLIČINU OTPADA

Razmisli o svojim izborima i kreni od sebe!

IZBJEGAVANJE nastajanja otpada je **NAJPOVOLJNIJA METODA** za rješavanje problema otpada te s drugim mjerama za smanjivanje nastajanja otpada čini **NAJVAŽNIJU** kariku u sustavu gospodarenja otpadom i zaštite okoliša.

SMANJENJE NASTALOG OTPADA

Mjere za izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada treba provoditi u proizvodnji materijalnih dobara i potrošnji materijalnih dobara.

U proizvodnji materijalnih dobara izbjegavanje otpada obuhvaća razvoj:

- čistije proizvodnje i burze otpada,
- reciklaže (povratno korištenje) tvari i energije
- proizvodnje proizvoda s manjim potencijalom otpada
- proizvodnje s korištenjem sekundarnih sirovina.

U potrošnji materijalnih dobara izbjegavanje otpada obuhvaća razvoj:

- korištenja proizvoda s manjim potencijalom otpada,
- racionalnog korištenja proizvoda,
- racionalnog postupanja s otpadnim tvarima.

Mjere za izbjegavanje i smanjenje otpada također uključuju:

- Provedbu **SUSTAVNE EDUKACIJE** svih ciljnih skupina, sudionika u sustavu gospodarenja otpadom (**DJECE I ODRASLIH**)
- Provedbu **KONTINUIRANE KOMUNIKACIJE S JAVNOŠĆU** te **KONTINUIRANU PROMIDŽBU** s ciljem izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada.
- **PONOVNE UPORABE** proizvoda sa ili bez prerade, korištenja proizvoda od netoksičnih i recikliranih materijala pakiranih u ambalažu istih takvih svojstava.
- **IZBJEGAVANJA KUPNJE** višestruko pakiranih proizvoda.
- **ODVOJENOG SKUPLJANJA** korisnog i štetnog otpada, recikliranja, kompostiranja biootpada u vlastitom vrtu.

PONOVNO UPOTRIJEBIMO

Proizvodima pronađite novu svrhu!

Staklenke se mogu koristiti za pohranu predmeta ili namirnica.

Neželjena odjeća može se **redizajnirati**, **prenamijeniti** ili **donirati**.

ODVAJANJE, SORTIRANJE I RECIKLAŽA OTPADA

Što sve možemo
reciklirati i kako pravilno
odvojiti?

- **PLASTIKU**, GUMU
- **PAPIR**, **KARTON**
- **STAKLO**
- **METAL**
- **TETRAPAK**
- **BIOOTPAD**

Proces recikliranja i strojevi koje koristimo prilikom recikliranja

- Što sve možemo reciklirati ?
- **PLASTIKU**, GUMU
- **PAPIR**, KARTON
- **STAKLO**,
- **METAL**,
- **TETRAPAK**,
- **BIOOTPAD**
- **ULJA**.....

zaprimanje

recikliranje

produkcija

pakiranje

Izvor:
Mold

Sortirnica

Preša

Šreder

Drobilica

PRIMJER SORTIRNICE:

OVAKO IZGLEDA PROSJEČNA KANTA ZA OTPATKE

Razvrstavanjem i odvojenim skupljanjem čuvamo prirodu i okoliš, te činimo dobro za naše zdravlje i ljepšu budućnost.

Odvajanje korisnih sastojaka otpada je zakonska obveza, ali **prvenstveno apeliramo na Vašu savjest i molimo za suradnju**

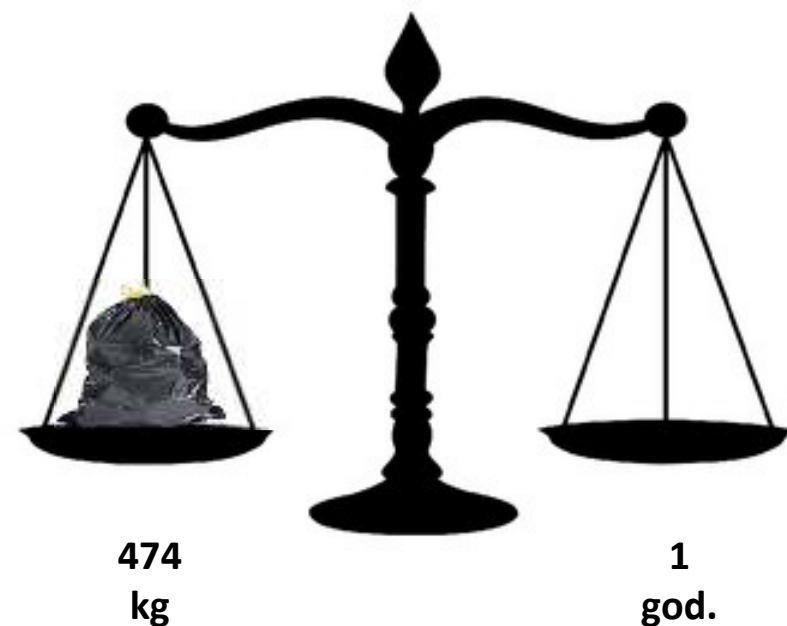
ZANIMLJIVOSTI:

Za tonu papira potrebno je posjeći 20 mladih stabala!!!

Plastična vrećica koristi se prosječno 12 minuta, a u prirodi se raspada više stotina godina!!!

Ako se promatra godišnja količina komunalnog otpada po stanovniku, ista je iznosila prosječno **474 kg**

OTPAD OD HRANE ČINI CCA 40 % UKUPNOG OTPADA - SASTAV

Otpad od hrane u EU nastao u kućanstvima i poslovnom sektoru u 2020. godini

(kilograma po stanovniku)

Belgija, Latvija, Malta i Rumunjska: podaci nisu dostupni. Češka, Litva, Portugal i Švedska: podaci su procijenjeni. Cipar: definicija se razlikuje. Kao rezultat, skupni podaci za EU su procijenjeni.

- Letak koji je izrađen u sklopu edukativnih radionica za Općinu Vela Luka.
- Sadrži ključne pojmove poput **odvojenog sakupljanja, recikliranja i zelenih otoka.**
- Upućuje građane na savjesno odvajanje i odlaganje otpada te na koji način i gdje mogu ispravno izvršiti te radnje.

Reciklažno dvorište

Reciklažno dvorište je građevina za gospodarenje otpadom u kojoj su razmješteni spremnici namijenjeni za odvojeno prikupljanje i privremeno skladištenje različitih vrsta otpada.

Kako bi otpad imao mogućnost daljnjeg recikliranja najvažnije je odvajanje otpada već u samom kućanstvu jer je otpad samo kao odvojen prihvatljiv za zaprimanje u reciklažno dvorište.

Sve što možemo zbrinuti na reciklažnom dvorištu:

• Ambalaža od papira i kartona • Ambalaža od metala i metali • Staklena ambalaža • Staklo • Ambalaža od plastike, aluminija • Odjeća • Glazbeni otpad • Elektronički otpad • Baterije i akumulatori	• Bioregradivi otpad • Jestive ulje i maske • Boje, ljepljiva i smole • Otvrdnjivi • Ljekovi • Građevni otpad iz kućanstava • Problematični otpad • Otpadni diskarni toneri • Otpadne gume
---	--

 Opće problematičnog otpada nalazi se kod djelatnika reciklažnog dvorišta

Kontakt

 +385 20 812 438
 +385 20 797 088

 Komunalne djelatnosti d.o.o.
 info@komunalne-djelatnosti.hr
 www.komunalne-djelatnosti.hr

Sjedište: Obala 2 broj 1, 20270 Vela Luka
Reciklažno dvorište: Ulica 43 br. 50B, 20270 Vela Luka

Radno vrijeme reciklažnog dvorišta:

pon/sri/pet 07:00 - 14:00		uto/čet 13:00 - 20:00
------------------------------	---	--------------------------

"Edukativni letak i radionice u sklopu poziva Općine Vela Luka za provođenje usluge „informativno-obrazovnih aktivnosti“ u svezi gospodarenja otpadom na području Vela Luka"

KAKO RAZVRSTATI OTPAD

Općina Vela Luka

- Letak koji je izrađen u sklopu edukativnih radionica za Općinu Vela Luka.
- Sadrži ključne pojmove poput **odvojenog sakupljanja, recikliranja i zelenih otoka.**
- Upućuje građane na savjesno odvajanje i odlaganje otpada te na koji način i gdje mogu ispravno izvršiti te radnje.

DA ✓

- deterdenti
- boje za razboj
- napitke, bezalkoholna
- deterdenti
- deterdenti
- deterdenti
- deterdenti
- deterdenti
- deterdenti
- deterdenti

NE ✗

- višestruke ambalaže od raznih materijala
- papete, stropci
- spužve
- brekce za zube
- strujni kablovi
- ambalaža opasnog otpada

Procesna kapa, sv. ambalaža pripremljena

- novine, časopisi
- pisma, kuverta
- papir za print
- papirni etiketi
- kartonske kutije
- ambalaža od papira i kartona

- novini, papir
- vlačne materije
- naljepnice
- nožni papir
- fotografije
- mapi
- ambalaža
- papir sa točkom

- otpad od posuđa i posuđa
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci
- posuđe, higijenski uložci

- sva ambalaža koja je pripremljena za recikliranje
- srednje žarulje, lažne, stropci, baterije i akumulatore
- tekući i polutekući otpad
- kafi pepeli

Zeleni otok

Zeleni otok je mjesto na javnoj površini na kojoj su smješteni spremnici za odvojeno sakupljanje otpada.

Odvojenim sakupljanjem otpada putem zelenih otoka smanjujemo količinu otpada koja završi na odlagalištu.

Zelene otoke možemo pronaći na ovim lokacijama:

- Trajektno pristanište
- Parking na skretanju za groblje
- Vela Riva
- Uvala Triporte
- Uvala Poplat
- Dom umirovljenika
- Zgrada stare ambulante
- Hotel Posejdon
- Uvala Gradina

Edukativne radionice

- Sve započinje kvalitetnom edukacijom i to od malih nogu.

- Cilj edukacijskog programa je ugradnja odgoja i obrazovanja vezanog za okoliš u sve dijelove odgojno-obrazovnog sustava i svakodnevni život djece.

- Provođenjem edukativnih radionica na temu razvrstavanja i zbrinjavanja otpada potičemo zajednicu na aktivno sudjelovanje i širenje znanja u ovom području.

Podaci o sakupljenim i obrađenim količinama otpada u RH za 2024.

- **U 2024. prijavljene količine otpada od strane proizvođača otpada u ROO porasle su za 9 % u odnosu na prethodnu 2023.**
- Prijavljeno je ukupno 3.795.847 t otpada (od ukupno 5.341 lokacija), od čega 97 % neopasnog otpada (3.683.102 t), a 3 % opasnog otpada (112.745 t).
- **Količina komunalnog otpada**
- **U 2024. godini iznosila je 1.878.802 t,** smanjenje od 2,5 %.
- U 2023. godini nastalo je **1.833.341 t**, zanemarivo smanjenje od 0,6 %.
- U 2022. godini nastalo je **1.844.382 t** komunalnog otpada.
- **Obrađivači otpada prijavili su u 2024. godini 9 % više obrađenog otpada nego u prethodnoj godini.**
- Od ukupno obrađenih 6.564.240 t otpada, najveće su količine obrađenog miješanog komunalnog otpada, papira i kartona, građevnog otpada, otpada od mehaničke obrade otpada (većinom ostali otpad te otpad koji sadrži željezo i legure koje sadrže željezo), muljeva od obrade urbanih otpadnih voda i neprerađene šljake iz industrije željeza i čelika.

Najzastupljeniji postupak obrade/zbrinjavanja i u 2024. godini je bio

- **D1 - odlaganje otpada u ili na tlo je 25 %,**
- U odnosu na prethodnu 2023. godinu smanjeno je odlaganje D1 za 2 %.
- R5 - recikliranje drugih otpadnih anorganskih materijala (nije uključeno nasipavanje) je 21 %,
- R12 - razmjena otpada radi primjene postupka R1-R11 je 17 %,
- R3 - recikliranje otpadnih organskih tvari (nije uključeno kompostiranje), je 13 %
- R4 - recikliranje otpadnih metala i spojeva metala je 12 %.

Odlagališta otpada - Reciklažna dvorišta

Odlagalište otpada **SITNICA**

Reciklažno dvorište **Vela Luka**

Izvješće o komunalnom otpadu za 2023. i 2024. godinu najvećim dijelom se temelji na podacima koje su u bazu Registar onečišćavanja okoliša (ROO) prijavili:

- davatelji javne usluge putem obrasca SO-1
- reciklažna dvorišta i trgovci otpada na malo putem obrazaca SO-3 i
- obrađivači otpada putem obrasca OZO.

Postotak odvajanja otpada u Veloj Luci veći je skoro za tri puta od postotka odvajanja u cijeloj Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Ovi postotci bi trebali biti i veći, pogotovo na razini županije gdje su vrijednosti stope oporabe i recikliranja među najnižima u RH, ali svakako su pokazatelj da je Općina Vela Luka na dobrom putu.

Saniran deponij Sitnica, izgrađeno reciklažno dvorište, nabavljena vozila i novi kompaktor, isporučene kante za miješani komunalni otpad, kao i kante za razvrstavanje, edukacije stanovništva samo su neki od projekata koje su provedeni u ovih 8 godina u području gospodarenja otpadom.

Županija sakupljanja otpada	JLS sakupljanja otpada	Ukupno sakupljeni KO u sklopu javne usluge po JLS (tonu)	MKO sakupljen u sklopu javne usluge (tonu)	Broj stanovnika obuhvaćenih organiziranim sakupljanjem KO	Kg /stanovnik	Stopa odvojenog sakupljanja (%)
18. Istarska	Višnjan - Visignano	879,47	469,22	2.131	413	46,65
18. Istarska	Vižinada - Visinada	464,80	234,40	1.158	401	49,57
18. Istarska	Vodnjan - Dignano	2.830,38	1.913,76	5.838	485	32,39
18. Istarska	Vrsar - Orsera	2.579,22	1.822,97	1.947	1.325	29,32
18. Istarska	Žminj	787,84	602,99	3.363	234	23,46
18. Istarska		104.120,70	68.682,62	195.842	532	34,04
19. Dubrovačko-neretvanska	Blato	1.380,93	1.291,00	3.322	416	6,51
19. Dubrovačko-neretvanska	Dubrovačko primorje	1.094,83	1.075,59	1.636	669	1,76
19. Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	18.919,79	18.588,35	41.562	455	1,75
19. Dubrovačko-neretvanska	Janjina	410,00	410,00	520	788	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Konavle	4.634,37	4.007,95	8.607	538	13,52
19. Dubrovačko-neretvanska	Korčula	3.522,54	3.503,97	5.419	650	0,53
19. Dubrovačko-neretvanska	Kula Norinska	234,53	234,53	1.446	162	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Lastovo	385,42	359,42	748	515	6,75
19. Dubrovačko-neretvanska	Lumbarda	621,30	541,41	1.213	512	12,86
19. Dubrovačko-neretvanska	Metković	4.473,90	4.419,55	15.349	291	1,21
19. Dubrovačko-neretvanska	Mljet	717,17	681,73	1.062	675	4,94
19. Dubrovačko-neretvanska	Opuzen	1.206,21	1.135,75	6.092	198	5,84
19. Dubrovačko-neretvanska	Orebić	2.861,71	1.953,17	3.712	771	31,75
19. Dubrovačko-neretvanska	Ploče	3.068,80	2.628,60	8.252	372	14,34
19. Dubrovačko-neretvanska	Pojezerje	254,50	254,50	943	270	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Slivno	868,90	820,00	1.968	442	5,63
19. Dubrovačko-neretvanska	Smokvica	379,40	374,46	865	439	1,30
19. Dubrovačko-neretvanska	Ston	2.708,03	2.708,03	2.256	1.200	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Trpanj	375,72	375,72	683	550	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Vela Luka	1.510,10	1.290,00	3.789	399	14,58
19. Dubrovačko-neretvanska	Zažablje	210,80	210,80	1.310	161	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Župa dubrovačka	3.851,61	3.849,52	8.705	442	0,05
19. Dubrovačko-neretvanska		53.690,55	50.714,05	119.459	449	5,54

Redni broj	Županija	Naziv odlagališta	Upravitelj	Status operativnosti	Datum zatvaranja	Status sanacije	Datum početka sanacije	Datum završetka sanacije
74.	Dubrovačko-neretvanska	Sitnica	Komunalne djelatnosti d.o.o. Vela Luka	aktivno		sanirano - otpad se odlaže na sanitaran način	06.11.2017	30.12.2019

Izvor podataka: CSUIO, Podaci preuzeti 20.8.2024.

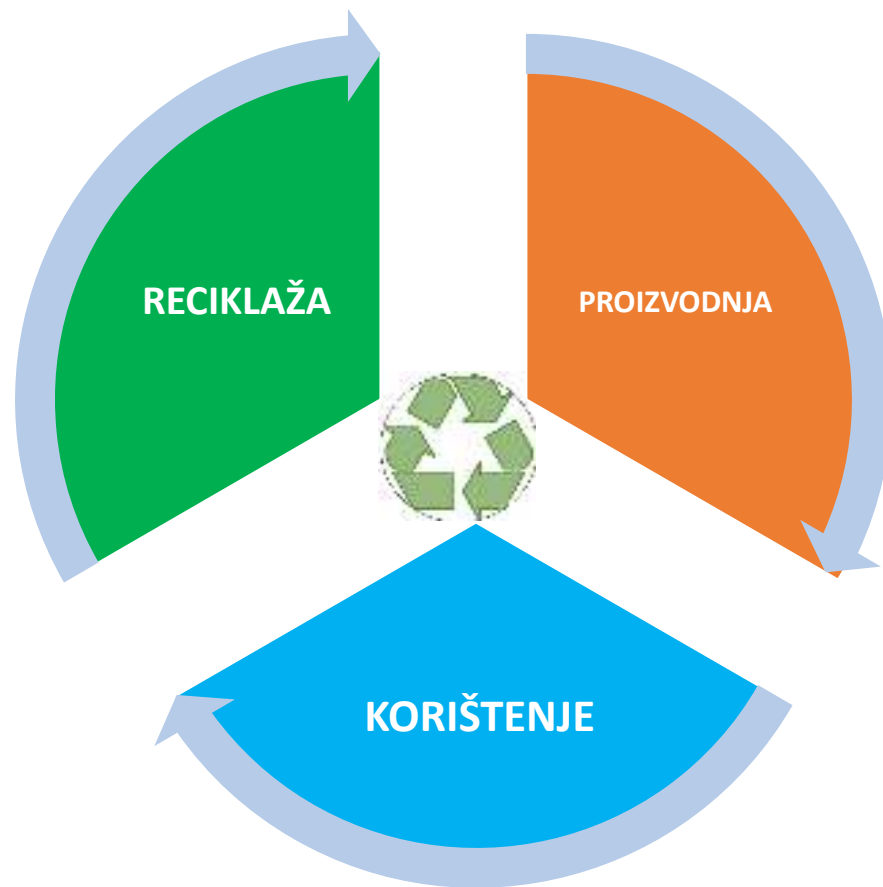
Županija sakupljanja otpada	JLS sakupljanja otpada	Papir (t)	Plastika (t)	Staklo (t)	Metal (t)	Glomazni otpad (t)	Tekstil (t)	Biootpad (t)
18. Istarska	Svetvinčenat	76,76	88,97	34,54	0,00	11,72	0,68	0,99
18. Istarska	Tar-Vabriga - Torre-Abrega	75,01	98,65	40,57	0,00	450,74	0,00	112,99
18. Istarska	Tinjan	19,35	34,35	14,73	2,18	9,08	6,78	3,81
18. Istarska	Umag - Umago	561,22	495,10	247,79	15,81	400,10	4,68	113,47
18. Istarska	Višnjan - Visignano	68,54	88,62	48,48	0,00	124,70	0,00	79,91
18. Istarska	Vižinada - Visinada	33,76	55,06	33,06	0,00	70,80	0,00	37,72
18. Istarska	Vodnjan - Dignano	193,29	198,86	82,53	44,79	152,48	0,00	0,00
18. Istarska	Vrsar - Orsera	98,43	92,24	84,60	2,69	285,04	2,10	82,12
18. Istarska	Žminj	46,12	69,24	2,90	2,40	55,20	0,99	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Blato	10,00	0,45	5,87	10,59	10,21	3,56	0,98
19. Dubrovačko-neretvanska	Dubrovačko primorje	0,53	2,04	0,33	1,97	11,96	0,22	0,02
19. Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	8,76	16,49	6,48	53,91	208,39	0,80	2,64
19. Dubrovačko-neretvanska	Janjina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Konavle	111,30	44,10	12,00	22,10	420,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Korčula	0,00	0,00	0,00	0,00	9,11	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Kula Norinska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Lastovo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Lumbarda	23,88	6,44	3,26	11,00	23,68	2,07	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Metković	28,73	24,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Mljet	7,20	0,07	0,90	9,00	0,75	0,06	0,47
19. Dubrovačko-neretvanska	Opuzen	1,17	4,95	2,52	4,45	50,84	0,61	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Orebić	130,00	165,00	4,54	0,00	600,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Ploče	57,10	19,25	24,38	26,96	232,65	0,00	0,26
19. Dubrovačko-neretvanska	Pojezerje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Slivno	3,40	0,00	0,00	0,00	45,50	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Smokvica	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Ston	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Tinjan	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Vela Luka	36,00	5,80	0,85	24,90	29,50	0,45	0,10
19. Dubrovačko-neretvanska	Zažablje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19. Dubrovačko-neretvanska	Župa dubrovačka	0,09	0,00	0,00	0,01	1,95	0,00	0,00

BIORAZGRADIVI OTPAD

- Za okoliš je kompostiranje najpovoljniji način postupanja s biootpadom
- Čak 35% ukupnog kućanskog otpada čini organski otpad
- Najveći porast odvojenog sakupljanja evidentira se kod biootpada, otpadne plastične ambalaže i glomaznog otpada. Ipak, u posljednje tri godine je dinamika porasta stope odvojenog sakupljanja nešto sporija.
- Značajniji rast usporavaju nečistoće prisutne u odvojeno sakupljenom otpadu, posebice u biootpadu, koji se u slučaju većeg udjela nečistoća kategorizira kao miješani komunalni otpad.

PRIMJER:
Električni
komposter

Preporuke za smanjenje otpada hrane:

Planiranje jelovnika i kupovina u skladu s njim

Provjera zaliha

Zamrzavanje viška

Vlastiti uzgoj

kako napraviti **KOMPOST**

1. ODABERITE LOKACIJU

Kompostišto treba biti smješteno u dijelu vrta koji se nalazi u polusjeni, najbolje ispod nekog drveta jer će krošnja štiti vaš kompost od prevelikog isušivanja u vrijeme vrućina i prevelikog vlaženja u kišnom razdoblju.

2. DODAJTE SASTOJKE

U približno jednakom omjeru pomiješajte organski otpad bogat dušikom (brže se razgrađuje i osigurava vlagu) i organski otpad bogat ugljikom (sporije se razgrađuje i osigurava prozračnost). Biti otpad prije stavljanja u kompost usitnite kako bi se lakše razgradio.

3. PROVJERITE VLAŽNOST

Iz dubine hrpe uzmite šaku kompostnog materijala i lagano ga stisnite. Ako iz šake cun tekućina, previše je vode. Ako se u stisnutoj šaci ne osjeća vlažnost, vode nedostaje. Kada materijal u šaci ostaje zbijen u grudci, vlažnost je primjerena. Možda ćete u ljetnim mjesecima kompost trebati povremeno vlažiti, a zimi ga zaštititi od prevelike vlage.

4. PREOKRENITE

Hrpu barem jednom mjesečno preokrenite kako bi osigurali prozračivanje. Zrak je neophodan za rast i razvoj organizama u kompostu i sprečava pojavu neugodnih mirisa.

5. ČEKAJTE

Nakon 9-12 mjeseci, kad kompost postane rastresit, tamne boje i poprimi specifičan miris "šumske zemlje" spreman je za upotrebu.

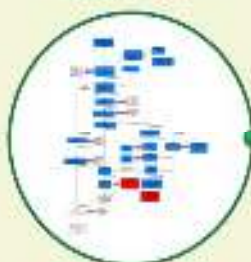

MEHANIČKO - BIOLOŠKA OBRADA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA

Prilivak miješanog
komunalnog otpada

Proces mehaničke
obrade otpada

Ručno sortiranje

Magnetna separacija
metala

Separacija miješanog otpada
u situ s centrifugalnim bubnjev

Pred-ustitnjavanje
frakcije >100mm

Separacija
netopljivih materijala

Separacija plastike
u optičkim separatorima

Balastička separacija
(2D i 3D materijala)

Baliranje finalnih proizvoda
(metal, plastika, papir...)

Postrojenje za
biološku obradu otpada

Proizvod gnojiva (za
kompostiranje)

Proizvod sličan kompostu
(preman za odlaganje)

REGIONALNI CENTAR
ČISTOG OKOLIŠA d.o.o.

www.rcco.hr

PRIMJENA KONCEPTA
KRUŽNOG GOSPODARSTVA
U GOSPODARENJU
OTPADOM

Građevni i otpad od rušenja i njegov otisak u Hrvatskoj

Ukupna materijalna
potrošnja
građevinskog sektora

21%

Proizvedene količine građevnog otpada
su podcijenjene jer je praćenje
nepotpuno, zbog čega otpad često
završi nepropisno odbačen u okoliš.

32%

ukupno nastalog otpada

Izvor: Analiza protoka materijala za prelazak na kružno
gospodarstvo u Hrvatskoj (MINGOR, Svjetska banka, 2021.)

Uglavnom se proizvodi reciklat niže vrijednosti,
dok kružno gospodarstvo zahtijeva visokokvalitetno
recikliranje otpada i korištenje dobivenih sirovina
za npr. proizvodnju građevnog materijala.

13%

ukupnih emisija
stakleničkih plinova

Financijska vrijednost
građevinskog sektora
iznosi blizu

3 milijarde eura

PRIMJENA KONCEPTA
KRUŽNOGA GOSPODARSTVA
U GOSPODARENJU
OTPADOM

Prelazak na kružno gospodarstvo

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Što možemo napraviti?

ODBITI NEPOTREBNO

POPRAVITI

PREISPITATI

OBNOVITI

SMANJITI

PREPRAVITI

PONOVNO
KORISTITI

PRENAMIJENITI

RECIKLIRATI

Ciljevi

- Smanjiti otpad
- Produžiti vijek trajanja proizvoda
- Obnoviti prirodu

Svjetsko gospodarstvo

8.6% kružno

91.4% svega što koristimo odlazi u otpad*

*Izvor: Izvještaj o jazu u kružnosti (2021.)

Hrvatska

2.7% kružno

Više od **97%** svega što koristimo odlazi u otpad**

**Primjena koncepta kružnoga gospodarstva u gospodarenju otpadom u Hrvatskoj, MINGOR i Svjetska banka (2021.)

PRIMJENA KONCEPTA
KRUŽNOGA GOSPODARSTVA
U GOSPODARENJU
OTPADOM

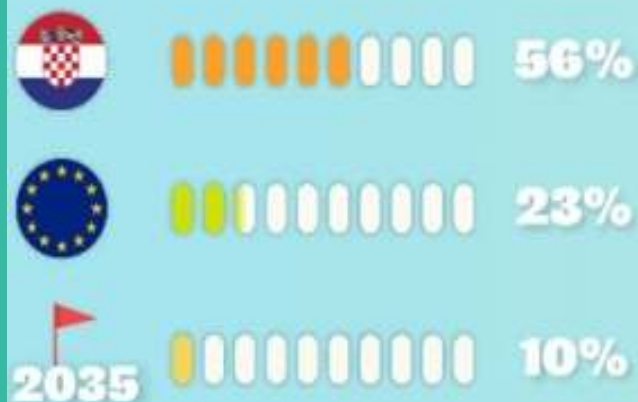
Postizanje europskih ciljeva za zatvaranje odlagališta i recikliranje

THE WORLD BANK
IBRD · IDA · WORLD BANK GROUP

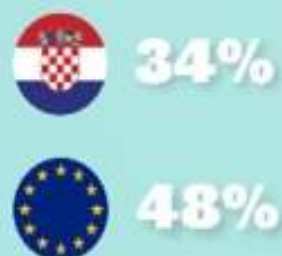
Stopa odlaganja komunalnog otpada*

2020.

Stopa recikliranja komunalnog otpada*

2020.

Ciljevi EU-a za recikliranje komunalnog otpada

* Izvor za Hrvatsku: MINGOR, 2020.

* Izvor za EU: Eurostat, 2020.

KRUŽNO GOSPODARSTVO I CJELOVITI SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM

Gospodarenje otpadom, uključujući prikupljanje i obradu otpada, ključno je za povećanje kružnosti u Hrvatskoj te smanjenje negativnih utjecaja odlagališta otpada na okoliš, zdravlje ljudi i emisije stakleničkih plinova.

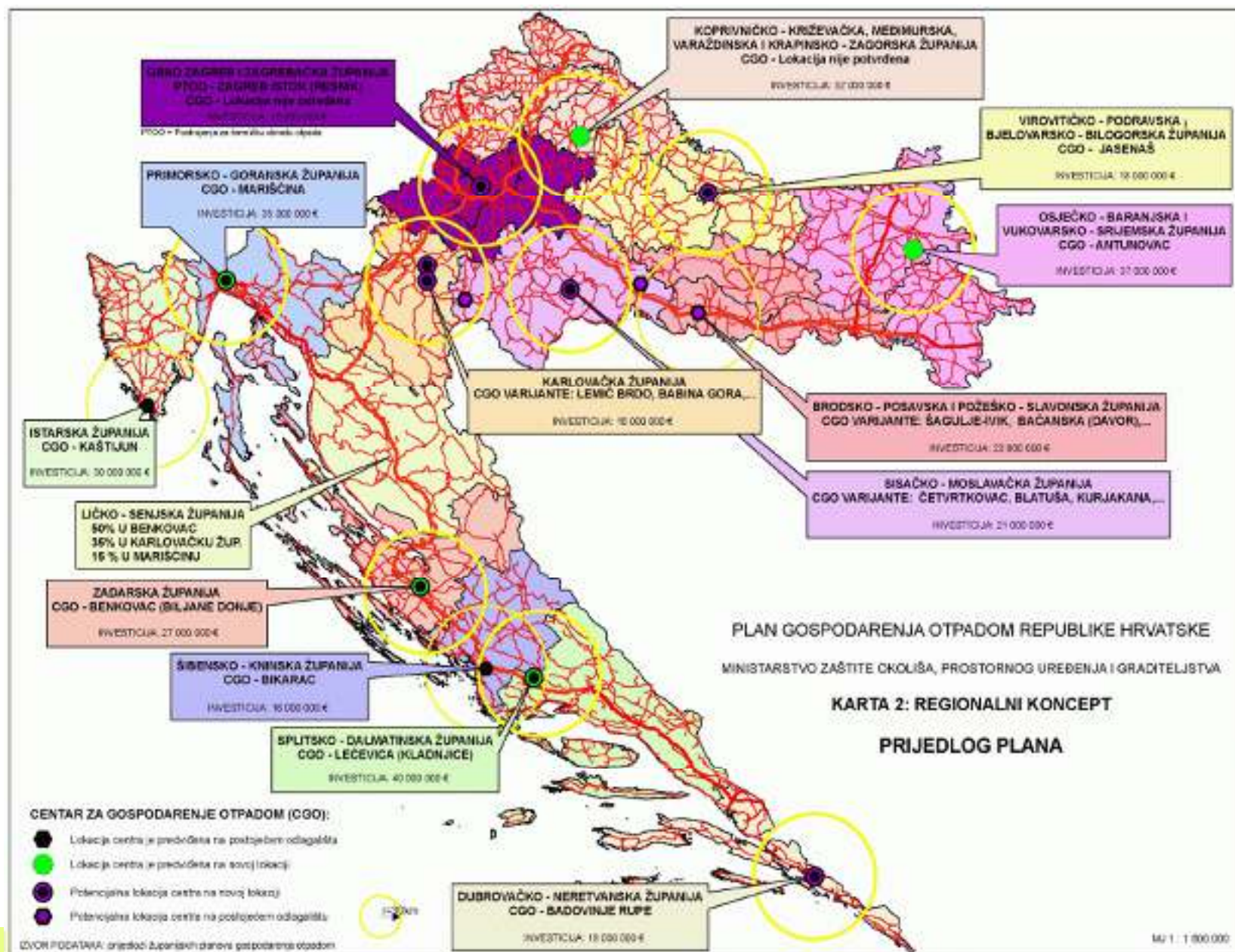
Danas, više od **56%** komunalnog otpada završava na **108** aktivnih odlagališta u Hrvatskoj, što je znatno više od prosječne stope odlaganja komunalnog otpada u EU od **23%**.

Najveći udio u ukupnom otpadu u Hrvatskoj zauzima upravo komunalni otpad; Stopa recikliranja komunalnog otpada u **2020.** je bila tek **34%**, u usporedbi s prosjekom EU-a koji je **2020.** iznosio **48%**.

CENTRI ZA GOSPODARENJE OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Od 11 planiranih CGO u RH:

- 2 izgrađena su u funkciji (Marišćina i Kaštijan),
- 2 su pri kraju izgradne i počinju sa radom (Bikarac i Biljane Donje),
- 4 su odobrena za EU financiranje i u fazi su ugovaranja radova (Babina Gora, Lečevica, Lučino Razdolje i Piškornica
- 3 su u fazi pripreme dokumentacije za prijavu na EU sufinanciranje (Orlovnjak, Šagulje i Zagreb).

MORSKI OTPAD

Nakon UN-ove - *Konvencije o pravu mora* morski je otpad odnosno onečišćenje mora sve više prepoznat kao ozbiljan okolišni problem sa značajnim gospodarskim, socijalnim, zdravstvenim i kulturološkim utjecajima koji se ne mogu učinkovito rješavati unutar nacionalnih granica, već je potrebno djelovati na **globalnoj, europskoj, regionalnoj i subregionalnoj** razini.

MORSKI OTPAD

Otkud dolazi morski otpad i koji su njegovi učinci?

Bio efine su medu, zaslađivači u pejsletskim posudama i blagi zdraviji ekvivalenti, u kojima životinja ne upotrebljava jucku zrnalu. Rešenje: ne u opšte zaslađivači i pejsletski otpad i boljom upotrebom otpada na kosu.

Smileo da azalea mora putovati jako hladno i sa sobom
dovesti i sm. Smileo se zove i hladno i strah od bolesti
gornje i dole.

Monako stoji na nose ogromne, velike amfiteatri i malih mostića iznad mora. Bilo koje saigrali i mećurak i mećurak na plaži na.

Oprijke 10:30 mooring upped 6 m
and down to 4 m. A small black
fish was swimming around. It was
a small black fish.

Prinseps plasticorum etiam in suis
monopoliis multumque in modum
prodest mensura bonae.

Uspoređeno je da približno 28 % vrste
molekularnih pacova na tajputu. Uzmog
vrednosti su najmanje molekularni

DECOMPOSITION RATES FOR MARINE DEBRIS

TOP 10 PREDMETA ZA JEDNOKRATNU UPOTREBU NA MORSKIM OBALAMA

- 1 Boce za napitke, poklopci i čepovi
- 2 Filtri za duhanske proizvode
- 3 Štapići za uši
- 4 Vrećice i omoti (primjerice od čipsa ili slatkiša)
- 5 Sanitarni predmeti (vlažne maramice i higijenski ulošci)
- 6 Plastične vrećice
- 7 Pribor za jelo
- 8 Čaše za napitke i poklopci
- 9 Baloni
- 10 Posude za hranu i pakiranje brze hrane

MORSKI OTPAD

18%
Otpad od ostalih
materijala

6%
Ostala
plastika

27%
Ribolovni
alat

49%
Plastika za
jednokratnu upotrebu

VRIJEME RAZGRADNJE ČVRSTOG MATERIJALA U MORU

PAMUČNA MAJICA
1-5 MJESECI

AUTOBUSNA KARTA
4 TJEDNA

UŽE
3-4 MJESECA

PLASTIČNA VREĆA
100-1000 GODNIA

OBOJENO DRVO
13 GOD.

STAKLENA BOCA
1 000 000

LIMENKA

200-500 GOD.

GOD.

PLASTIČNA BOCA
450 GODINA

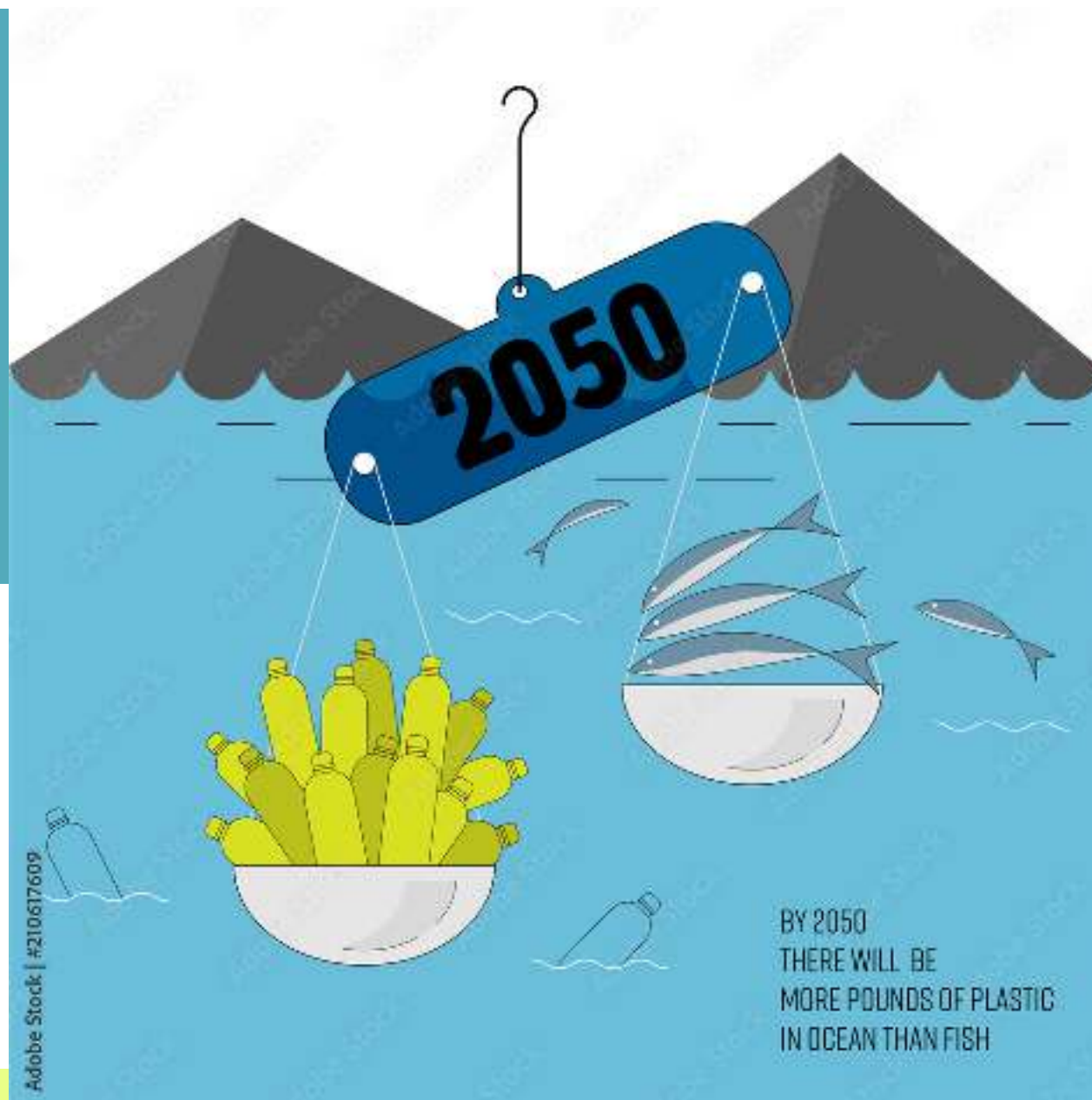

PLASTIKA ZA JEDNOKRATNU UPOTREBU ZAŠTITA MORA I PRIOBALJA

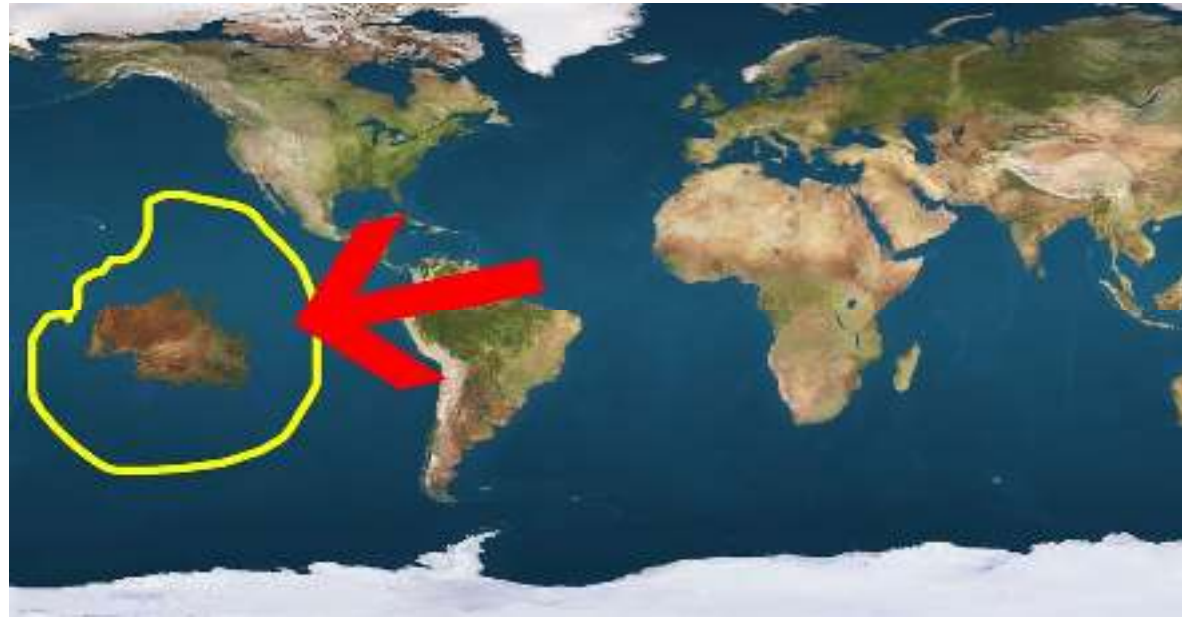
Problemi koje uzrokuje plastični otpad u morima za:

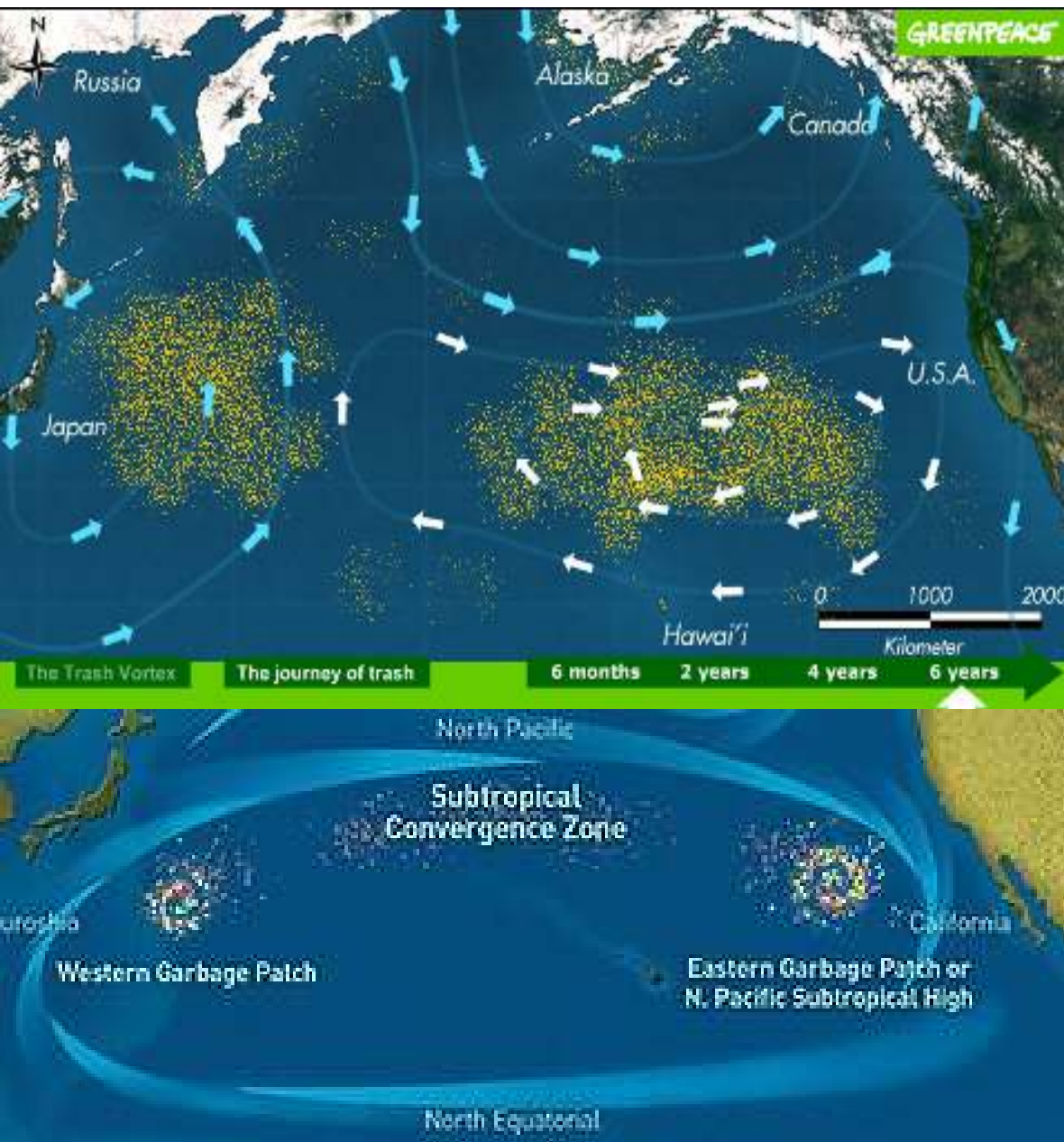
- Morske biljke i životinje**
 - Životinje gutaju plastiku ili se zapleću u otpad, uključujući i izgubljeni ribolovni alat
 - Propadanje staništa
 - Izloženost kemikalijama iz plastike
- Gospodarstvo**
 - Procjenjuje se da morski otpad uzrokuje gubitke od 259 do 685 milijuna eura uglavnom u sektorima turizma i ribarstva
- Ljudsko zdravlje**
 - Izloženost kemikalijama kroz prehrambeni lanac
- Klima**
 - Izlučak recikliranja 1 milijuna tona plastike jednak je sklapanju 1 milijuna vreća CO₂ emisijama (10 T)

NOVI KONTINENT NA ZEMALJSKOJ KUGLI

„Plastic Marine Litter and Waste Fishing Gear“ map

U Tihom oceanu nalazi se jedan tzv. „Otok plastičnog otpada” koji ima površinu 7 puta veću od Francuske, ili predstavlja površinu kao 70 Hrvatski.

Nazivaju ga i novi kontinent na zemaljskoj kugli ili još nazvan 8. kontinent

- **"Otok plastičnog otpada"** odnosi se na ogromne nakupine plastike u oceanima, a najveći je Veliki pacifički otok smeća (Great Pacific Garbage Patch) u Tihom oceanu, između Havaja i Kalifornije, veličine koja je usporediva s Francuskom ili Teksasom, a koji se sastoji od milijardi komada plastike.
- Postoji i pet takvih velikih zona, a znanstvenici upozoravaju da se količina plastike u njima znatno povećala i da je dospjela i u ljudska tijela.
- **Lokacija:** Veliki pacifički otok smeća nalazi se unutar Sjevernopacifičkog oceanskog vrtloga, na oko 2000 km od Kalifornije.
- **Veličina:** Procjenjuje se na oko 1,6 milijuna km², što je dvostruko više od Teksasa ili gotovo tri puta više od Francuske.
- **Sastav:** Sastoji se od oko 80.000 tona plastike (1800 milijardi komada), a mikroplastika je ušla u ljudska tijela.
- Stručnjaci su u novom istraživanju otkrili da je na desetke vrsta obalnih beskralježnjaka uspjelo preživjeti i razmnožavati se na plastičnom smeću koje godinama pluta u oceanu. Otkrili su 484 morska beskralježnjaka, od kojih se 80% obično nalazi u obalnim staništima.

*Zajedno moramo
djelovati kako bi
sačuvali okoliš i
omogućili bolju
budućnost
nadolazećim
generacija!*

Zahvaljujem
na pažnji !

Vela Luka

30. prosinca 2025.

